

Ľubovnianska prechádzka

Ján Lacika

Ľubovniansky hrad bol viac ako tri storočia sídlom 16 spišských miest, ktoré dal uhorský kráľ do zálohu poľskej korune. Mesto pod hradom z toho výsadného postavenia malo veľký osoh, možnosť poskytovania služieb kráľovským vyjednávačom a ich sprievodu povzniesla úroveň miestnych remeselníkov. Pamiatky Starej Ľubovne sú sústredené do dvoch miest, prvým je areál hradu a skanzenu, druhým je historické centrum mesta.

Prechádzka po Starej Ľubovni má vytýčenú trasu tak, aby sme v rámci nej poznali mesto aj hrad s ďalšími turistickými lákadlami v jeho blízkosti. Najprv vyrazíme na Ľubovniansky hrad. Zo železničnej stanice (1) k bránam hradu je to pešo približne dva a pol kilometra. Vydáme sa po Továrenskej ulici a za autobusovou stanicou zabočíme na Popradskú ulicu. Za cestným

mostom ponad železniciu opustíme rušnú komunikáciu na Zámockú ulicu. Orientáciu nám uľahčia červené turistické značky. Pred vstupom do hradu máme možnosť pozrieť si dve miestne turistické atrakcie. Prvou je replika vojenského tábora (2) zobrazujúceho život vojakov v 16. st. Býva otvorený aj v zime. Pri parkovisku sa nachádza vchod do skanzenu (3). V národopisej expozícii Ľubovnianskeho múzea je 25 stavieb ľudovej architektúry zo severného Spiša a severozápadného Šariša usporiadaných do podoby podhradskej osady. Drevený kostol v skanzene pôvodne stál v neďalekej Matysovej. Skanzen organizuje v atraktívnom prostredí pod hradom mnoho kultúrnych podujatí.

Pred prehliadkou hradu sa oplatí si urobiť krátke odbočenie kvôli peknej vyhládke. Za hospodárskymi budovami južne od hradu sa dvíha oblý trávnatý hrebeň (4), ktorého sa nám ponúka dokonalá hradná panoráma. Ľubovniansky hrad (5) patrí medzi najväčšie na Slovensku, vďaka dlhodobej obnove sa postupne zmenil z veľkej zrúcaniny na takmer celistvú pamiatku. Jeho prehliadka trvajúca dve hodiny zahŕňa expozície o histórii hradu a poľského zálohu, o remeslách a dobovom bývaní. Veľkej pozornosti sa teší expozícia poľských korunovačných klenotov. Prehliadková trasa

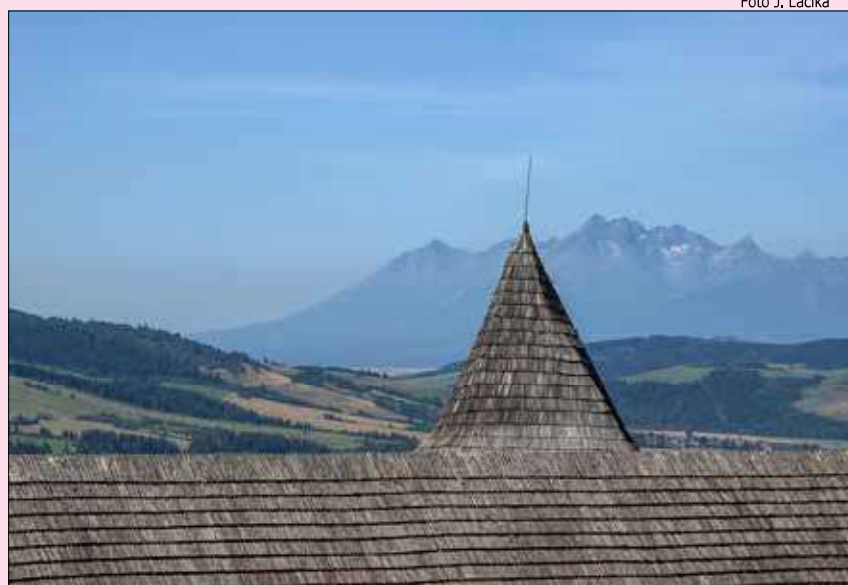
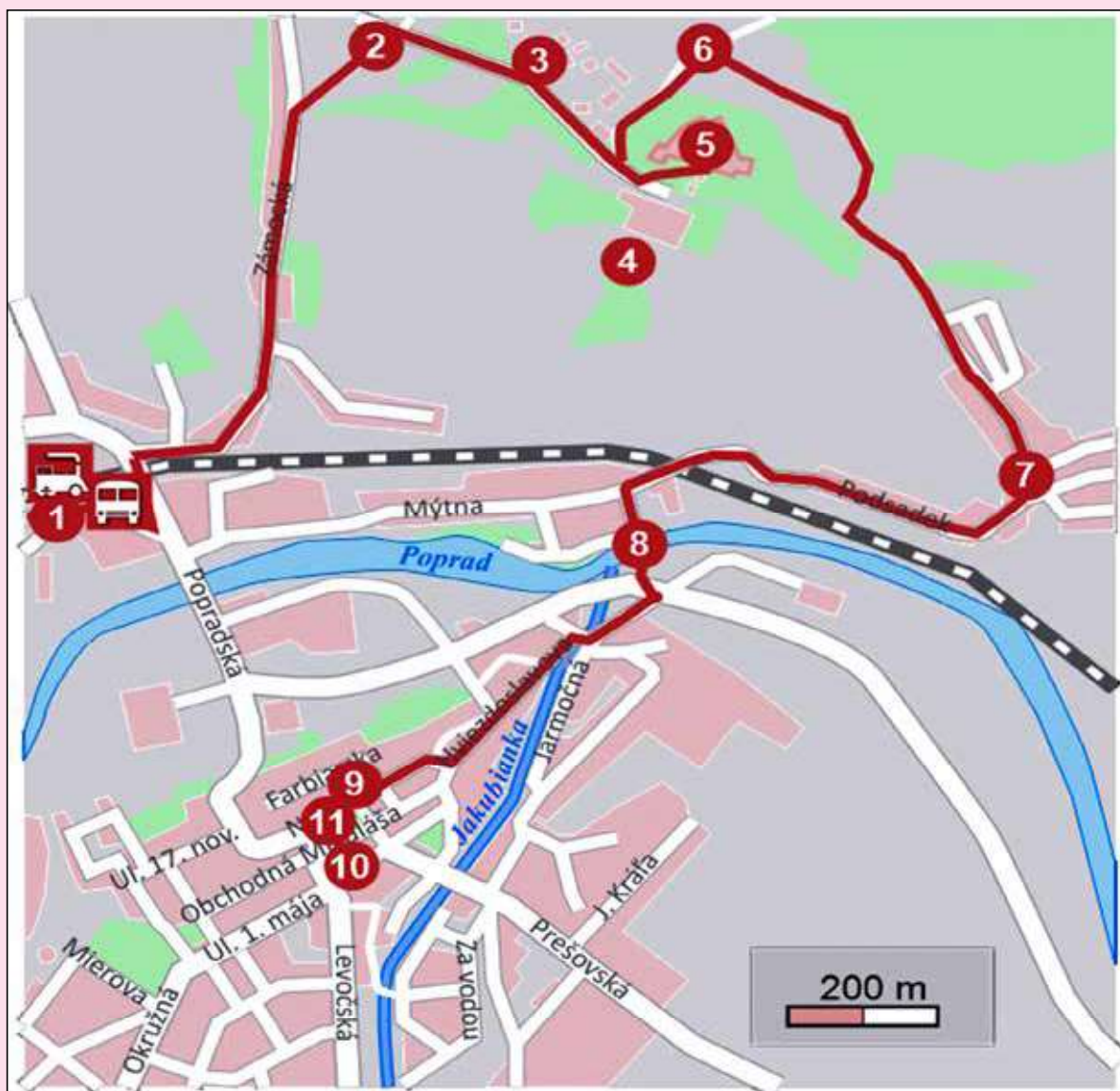

Foto J. Lacika

Priťažlivosť Starej Ľubovne zvyšuje prírodná kulisa tatranských štítov

zahrňa miesta s krásnym výhľadom do okolia. Z hradu do mesta sa môžeme vrátiť po rovnakej trase, kvôli pestrosti si však zvolíme inú trasu. Na jej začiatku nás od turistického rázcestia pod hradom povedú červené značky. Po asi tristo metroch na **lúke (6)** za hradom odbočíme na neznáčkovaný chodník klesajúci do mestskej časti Podsadek. Na námestíčku pri **kostole (7)** zabojíme doprava. Po približne 800 m z Mytnej ulice odbočuje doľava ulička vedúca k **pešej lávke (8)** ponad rieku Poprad. Do centra mesta nás dovedie Hviezdoslavova ulica.

Na križovatke Farbiarskej a Garbiarskej ulice vstupujeme na územie historického jadra Starej Ľubovne. Obe ulice nás dovedú na Námestie sv. Mikuláša v jeho strede. Námestie s obdĺžnikovým

Foto J. Lacika

Na Ľubovnianskom hrade vystavujú repliky poľských korunovačných klenotov.

pôdorysom je vyhlásené za pamiatkovú zónu. V zástavbe po jeho obvode 27 pamiatkovo chránených meštianskych domov zo 16. až 18. st. s barokovými, rokokovými a klasicistickými fasádami. Renesančný **dom č. 12 (9)** s arkádami bol sídlom gubernátora zálohovaných spišských miest. Známý je aj pod názvom Provinčný dom. V **dome Ľubovnianskeho meštana (10)** číslo 21 v juhozápadnom domovom rade námestia sú muzeálne expozície o spišských strašidlách, remeslách a živote mešťanov. Stred námestia zaberá park a **gotický Kostol sv. Mikuláša (11)**. Prehliadku jeho interiéru si treba dohodnúť v Informačnom centre v dome č. 21 na námestí. Prehliadku môžeme ukončiť na námestí alebo na železničnej stanici vzdalenej 1,3 km. Vedie k nej Popradská ulica.

Foto J. Lacika

Ľubovnianske kúpele

Podujatia

- **Dni Jána Melkoviča** – cyklus kultúrnych podujatí (apríl – máj)
- **UmUm** – medzinárodný komunitný divadelný a filmový festival (august – september)
- **Hradné slávnosti a rytiersky turnaj** (júl)
- **Ľubovnianske strašidlá** – sprievod masiek po meste (september)
- **Ľubovniansky jarmok** – tradičný trh s kultúrnym programom (september)

Zaujímavosti mimo trasy

Vyššie 7 km od centra mesta sa nachádzajú Ľubovnianske kúpele. Nie sú súčasťou katastra Starej Ľubovne. Patria Novej Ľubovni. V tichom prostredí zalesenej doliny je vybudovaný náučný chodník zahrnujúci minerálne pramene, lesopark zo vzácnymi porastmi borovice vejmutovky a peknú vyhlíadku na Ľubovniansky hrad. Cesta smerujúca z mesta na juh proti prúdu riečky Jakubianky prechádza Novou Ľubovňou do obce Jakubany na úpätí Levočských vrchov. Za dedinou nájdeme zrekonštruovanú drevouhoľnú vysokú pec dokumentujúcu železné hutníctvo severného Spiša až do 18. storočia. Pec využívala dostatok dreveného uhlia v blízkom okolí. Vyhľadávanou turistickou atrakciou v zázemí Satrej Ľubovne je Nestville Park, turistické centrum vybudované na mieste starého liehovaru. Okrem obnovennej výroby destilátov je tu aj remeselný pivovar z reštauráciou, výrobňa čokolády, klzisko a aréna pre rodeo a iné atrakcie spojené s koňmi.

Foto J. Lacika

Nestville Park leží medzi Starou Ľubovňou a Hniezdnym.

V temnom podzemí Domu Ľubovnianskeho mešťana

Foto a text Ján Lacika

Mestá Slovenska
STARÁ ĽUBOVŇA

Výhľad z Ľubovnianskeho hradu

Ľubovniansky hrad zo skanzenu

Centrum mesta s Kostolom sv. Mikuláša

Historická zástavba Námestia sv. Mikuláša

Národopisná expozícia Ľubovnianskeho múzea

Interiér ľudového domu v skanzenu

Provinčný dom

Expozícia v Dome Ľubovnianskeho mešťana